

szeretn berendezett lakást teremtsen, amelyeket alacsony bérföltételeknél fogva, mind könnyen ki lehessen adni.

Mind e három cél a legszorosabb kapcsolatban van egymással, illetőleg az első egymagában egyesíti a másik kettőt, mert ha a lakás-kínálat emelkedik, a nagy választékból kifolyólag az egészségtelen és értéktelen lakások automalice ki fognak esni, az árak pedig redukálódnak egy közepes magasságra.

— Hány lakást produkáltak 1919 óta és milyen költséget fordítottak az építkezésre?

— 1919 től 1924 november 30-ig lakóházaknak és telepítvényeknek (Siedlungsbau) építésére közel 700 millió forintot fizettünk ki. Ennek a munkának eredményeképpen 3392 új, egészségi szempontból kifogástalan, minden kulturális követelménynek megfelelő lakást tudtunk a közhasználatnak átadni. Az elhasznált összegből szövetkezeti alapon álló telepeket is létesítettünk (Siedlungshäuser), amelyek 1900 lakást adtak, emeleket húztunk, kiépítettünk városi házakat, adópdáltunk kaszárnyákat, barakkokat és egyebeket. Mindebből ismét kerekén 2500 új lakást állítottunk elő. Most van építés alatt körülbelül 6000 új lakás, még az 1923–24. évi építési program keretén belül, amelyek ez év első hónapjaiban készülnek el. Az 1925. évi építési program 10.000 lakást vett tervbe, ebből 13 lakóháztelken már megkezdődött az építkezés. Ez ismét 2000 lakást jelent. Az építkezések korai megkezdése következtében biztosra lehet venni, hogy az új év nagyarányú programjának tekintélyes része még 25-ben befejezésre nyer. Ha ez a terv megvalósul, a bécsi lakásinségben most már lényeges enyhülést fogunk tapasztalni.

— Hogy ezek az újonnan előállított lakások mennyire megfelelnek a modern kulturális követelményeknek, legjobban bizonyítja a következő számok: 1919 óta Bécs városa által felállított minden 1000 lakás körül 1000 nek van konyhája, padlása, pincéje, gáz- és villanyvilágítása. 736-nak van saját előszobája és 906-nak saját W. C.-je és vízvezetéke. Az egyes lakóházaknak vannak közös termeik, amelyek a házigyermekeiknek rendelkezésére állanak, azonkívül a legmodernebbül felszerelt mosókonyhák. Ezek fölött a ház lakóiból alakult önálló szervezet tart rendet.

— Mi a jövő programja a lakáspolitikában?

— Az eddig végrehajtott tervszerű lakóház-építés lakáspolitikánk továbbra is legfontosabb pontja marad. A tervezett új 10.000 lakás megteremtésére már eddig az 1925. évi egybillió korona előlegezését engedélyezték. A lakáspolitikának azonban még más tereken is nyílik gazdag munkakalpa. Így mindenképp előt a lakásstatistikát kell tökéletesíteni, mert ez elengedhetetlen alapja a lakásvédelemnek. Nagy szerepe van a lakásfelügyeletnek és a lakásgondozásnak is, amit azonban megfelelő törvény hiányában még nem lehetett kötelezővé tenni. Intézkedés történt azonban oly irányban, hogy legalább a városi lakások lakóiba neveljük bele a széppérezést és a praktikus szellemet. Ez csak folytatása a hatóság megtesztett, tervszerű építési tevékenységének, mert hiszen meddő dolog lenne a higiénikus és kifogástalanul szép lakások előállítása, ha közvetlenül az átadás után ezek az új lakások is elzültenének és elvesznének Bécs sok ezer sávr lakása között, anélkül, hogy valaki is törődne azzal, mi történik a lakásokkal és hogyan használják őket.

— Fokozott gondot fordít a város a földpolitikára is, amennyiben a föld és telek természetes, fizikai alapja a lakáspolitikának. Itt az a cél vezet, hogy kiküszöböljük a telekspekulációt és minél több magántulajdoni szerezzünk a közságnak. Ebbeli szándékunk, sajnos, még sok akadályba ütközik, mivel a szövetség törvényhozása még nem alkotott meg olyan modern kirajlási törvényt, amely meggátolná a magánosokat abban, hogy a köz kárára folytassák spekulációikat.

Eddig szó! Stadtrat Weber nyilatkozata. A teljes helyzetképhez azonban még hozzátartozik, hogy Bécsben a bérleti viszony felbontását a bíróság csak a legutóbbi esetben ítélt

meg. A főbérlo a háztulajdonosnak nem valórizált értékben fizeti a lakbért, hanem ma is annyit fizet, mint a háboru utolsó évében, tehát majdnem ingyen lakik. Ezzel szemben ugy a főbérlo, mint az albérlo, de maga a háztulajdonos is köteles Wohnbausteuert fizetni, ami a szociáldemokraták által kormányzott város pénztárába folyik be. A szociáldemokrata Gemeinderat ebből a pénzből irányítja lakáspolitikáját és ezekből az adókból építeti azokat a hatalmas bérkaszárnákat, amelyek hivatva vannak a lakásinséget enyhíteni, majd végleg megszüntetni.

Lengyel Vilma.

RÁDIÓ.

ROVATVEZETŐ: SZÖLLŐS KÁROLY.

Beköszöntő.

Jelen rovatunk célja, hogy az ugynevezett rádió-amatőrök számára hozzáférhetővé tegyük mindazon rádióval összefüggő aktuális dolgokat, amelyek általános érdekel birnak. Célunk a Szeged közönségének oly újabb segédeszközt nyújtani, amelyhez egyébként csak küön, sokszor tetemes költségekkel juthatna hozzá. A rádió-rovatban már a legközelebbi számtól kezdve állandó rádió-programot fogunk hozni Európa nagyobb leadóállomásaitól. A külföldi, különösen német példán okulva, ahol a rádió hatalmas elterjedését nagyrészt fiatal, ambiciózus és kitarló rádió-amatőrjeinek köszönheti, szeretnénk — amennyire erőnk engedi — a magyar sokra hivatott ifjúsággal megismeretni mindazt a szép, hasznos dolgot, amelyet a rádióval eddig is elértek már s amit ezután fognak elérni. Az ő számukra külön cikkeket fogunk hozni, amelyek lassankint fogják bevezetni őket a rádió alapismereteibe. Módot fogunk találni arra is, hogy tanáccsal szolgáljunk a rádió-állomások minél praktikusabb és olcsóbb felszereléséről és azok üzemb. n tartásáról.

Mindazokat, akik ebben a nehéz munkánkban cikkeikkel, jó tanácsokkal támogatni akarnak bennünket, tárt karokkal várjuk. Legyen ez a rovat a kultúra és a tudomány rovata a szó legszentebb értelmében.

A rádió a laikusok számára — különösen Magyarországon —, ahol annak elterjedését sijnálatoz módon annyira megnehezítik, megfoghatatlan valami. Célunk minél kevesebb terminus technikussal egyszerűen, világosan és röviden mindazt elmondani róla, ami alapelveinek, működésének megértéséhez szükséges.

Bármilyen kérdésre készséggel szolgálunk felvilágosítással, egyelőre a postabélyeg és teljes cím beküldése mellett, később esetleg rovatunk keretein belül is.

Felkérjük a Szeged rádiót kedvelő olvasóit, hogy ebben a nehéz munkában szívvel-lelékkel támogassanak bennünket, hiszen ezzel csak a magyar kultúrát, a magyar ipart szolgálják!

Szöllős Károly.

A berlini Rundfunk.

A múlt év decemberében lezajlott berlini „Funkausstellung” megnyitásánál jelen voltam s alkalmam volt a német rádió-ipar egy év alatti fejlődését figyelemmel kísérni. Kiváncsi is voltam erre nagyon, mert egy jó évvel ezelőtt a német rádió-ipar még nagyon kiforratlan volt. Tapogatózódt csak, kereste az utat, módot a kialakulásra és természetesen ezalatt az idő alatt sok rosszat, selejtet is produkált. Volt egy időszak, amikor úgy látszott, hogy a nagy német ipar, amelyet a háboru sok tekintetben megrongált és a versaillesi béke is megnyíralt, épp a rádióban lemarad Anglia és Amerika mögött. A német ipar azonban csak tetszalott volt. Felébredt, megrázkódott és mint egy mesebeli titán, csodát művelt ismét. Azok a nagy üzletek, amelyeket a német rádió-gyárak a kiállítás tartama alatt Angliával és Amerikával kötöttek, a legekleatásabb bizonyítékai ennek. A nevesebb német gyárak ma már ugy tul vannak halmozva rendelésekkel, hogy nyolc heti szállítási időt kötnek ki és sok olyan helyen voltam, ahol a próbatereben kiállított gépeken kívül egyetlen készültékük sem volt raktáron. Ennél jobb, világosabb bizonyíték a német rádió-ipar térfoglalásáról a világpiacon — azt hiszem — nem is kell.

Ehhez a szinte példátlan fejlődéshez azonban nemcsak a német ipar és tudás kiválósága adta az impulzust. A német illetékesek felismerték a rádió-ipar beláthatatlan gazdasági jelentőségét és egy okos és még idejében (bár a tizenkettő órában) kiadott rádió-

rendelettel előmozdították ezt a hőroszi munkát. Ma a német „Rundfunk”-állomások a legnépszerűbb intézményei Németországnak. Nem is csoda! Lefizetik minden hónapban a két aranyárka (körülbelül 34.000 korona) antenna-adójukat és minden további herce-hurca helyett fél óra alatt posta útján elintézik az egész ügyet. Igaz, hogy könnyű nekik!

Berlinben például, ha a nap bármely szakában vesszük fel hallgatónkat, mindig hallunk valamit. Hol a Funkkapelle, hol egy filharmonikus koncert, majd egy francia, vagy angol nyelvtan óra és számtalan egyéb aktuális, érdekes és értékes hír és közlemény.

Van azonban ennek a berlini Rundfunknak egy nagy hátránya is. Ha közel van a felvevőnk a potsdamer-strassei Voxhaus leadóházhoz, ugy legyen a gépünk bármilyen jó, mégsem tudunk ezen kívül mást felvenni. Nem tudunk kikerülni a közeli a nagy leadóállomás hatása alól. Előfordult velem például, hogy a Königsgrätzer Strassen, tehát körülbelül 500–600 méterre a leadótól képtelen voltam mást „behozni”, mint a Voxhaus. És ugyanez a gép a Nürnberger Platzon, tehát 1500–2000 méterre a „Vox”-tól, „kapásból” hozta Londont és Madridot (igaz, hogy itt is néha „belenyilalt” a Vox). De a berlini spiszbürgert nem is nagyon vágyik ki a „Vox” védőszárnai alól. Olcsó, nyolc és fél márkás kristályos készülékekkel igazán mindent kapnak és — egész nap!

Pedig egy ilyen leadóállomás állandó üzembentartása óriási összegekbe kerül. És ezért rossz üzlet a leadóállomás az egész világon. Először nagyon drága maga a komplikált készülék, azután ott van az üzembentartás horribilis költsége s végül „leadó” művészek, tanárok, zenekarok stb., stb. mind, mind rengeteg pénzbe kerülnek.

A magyar intézőköröknek sokban indokolt volt késésük a rádiórendelet megjelentetésével, mert bizony a mi megnyomorított országunknak százszor is meg kell gondolni, hogy nem olyanra dob e ki milliárdokat, ami esetleg holnap már teljesen értékét veszti a rádió-ipar örökös előrehaladása mellett.

Eddig, de csak eddig volt ez a huza-vona részben indokolt. Ma azonban, amikor a nagy csepeli leadóállomás már építés alatt áll, egyes érdekkörök harca miatt vétek megfosztani az ország lakosságát attól, ami a külföldön már olyan természetes butordarab, mint például nálunk egy telefon.

Zigotó és Bimbula

a Belvárosban keddtől csütörtökig.

F Mü- **B.A.** arany- **F**
O fogak, **G** levehető és rögzített fogsorok, **O**
G aranyhidak legjobban és leg- **G**
H jutányosabban készülnek **T**
U **Z BARTA ÁGOSTON** **Ö**
A fogműtermében **M**
S Szeged, Kigyó-utca 1. sz. **S**

Zsoldos magántanfolyam

Budapest, VII., Dohány-utca 84. szám.

Telefon: József 124-47. 117

Előkészít polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire vidékieket is. Szegedi megbízott lakása: Hullám-utca 8. l/9.

V e s z e k

könyvtárakat,

sorozatos munkákat és egyes műveket.

C i m a k i a d ó h i v a t a l b a n

Mindazon rokonok, jóbarátok, ismerősök, kartársak és a Szegedi Atletikai Club, akik a drága jó férj és apa elhalálozása alkalmából őszinte részvétetekkel fájdalunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezután hálás köszönetünket.

Özv. Opre Kálmánné és fiacskája.

Megérkezett!

Dr. Fr. Schoenfeld-féle

igen előnyös áron ismét kaphatók

düsseldorfi tanulmány és művészolajfestékek, valamint művészecsetek

Kardos Sámuel és Fia festékáru raktárában, Valéria-tér 1.

Megérkezett!